

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

БАГАНУУР ТӨХК-ИЙН 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН
АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Д.Энхдалай
Утас: 261885 Цахим хаяг: enkhdalaid@audit.gov.mn
Аудитор: М.Лхагвасүрэн
Утас: 261740 Цахим хаяг: Lkhagvasurenm@audit.gov.mn
Гэрээгээр гүйцэтгэсэн Нийслэл-Аудит ХХК-ийн
Захирал: Т.Сугарсүрэн
Утас: 70110095 Цахим хаяг: info@niislelaudit.mn

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт.....	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл.....	8
3. Аудитын тайлан.....	9
3.1 Ерөнхий зүйл.....	9
3.2 Дотоод хяналт.....	9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	10
3.4 Материаллаг байдал.....	10
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	10
4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа.....	10
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин.....	10
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого.....	12
5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	14
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл.....	14
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	15
8. Аудитын илрүүлэлт.....	16
8.1 Залруулсан алдаа.....	16
8.2 Албан шаардлага.....	17
8.3 Зөвлөмж.....	17
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар
НББОУС	Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
ТБОНӨХБАУХАХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үндэслэл
ШШГЕГ	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлийн ерөнхий газар

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2022.03.15 № 07/1613
танай _____-ны № _____-т

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудалд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй зүйлсийг тодруулах ба тэдгээрийг аудитын хүрээнд нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн болно.

Багануур ТӨХК-ийн ТУЗ-ийн 2020 оны 27 дугаар тогтоолоор 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд нийт орлогыг 142,009.1 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 141,859.5 сая төгрөгөөр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр 153,792.1 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 150,911.1 сая төгрөгийн зардал гарган, 2,881.1 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан.

Багануур ТӨХК-ийн удирдлага 2021 санхүүгийн тайлангаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт түүнд нийцүүлэн гаргасан Сангийн сайдын баталсан журам зааврын дагуу тасралтгүй байх зарчимд тулгуурлан аккурэл сууриар бэлтгэн толилуулсан байна.

Бусад асуудал

Компани 2021 онд техникийн шинэчлэлийн чиглэлээр 12,519.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг өөрийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр хийхээр төлөвлөсөнөөс гүйцэтгэлээр 12,396.3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийжээ. Мөн Монгол улсын засгийн газрын дэмжлэгтэйгээр Японы Олон Улсын Хамтын Ажиллагааны банкны 12.5 сая долларын

хөнгөлөлттэй зээлээр 12 ширхэг техникээр тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийсэнээр ашиглалтын зардлыг 2,925.0 сая төгрөгөөр бууруулж, технологийн хувьд уурхайн хүчин чадал 500 мян.тн-р нэмэгдэж, жилд 4.5 сая.тн нүүрс олборлох боломжтой болсон байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн тайланд 33 зорилтын хүрээнд 76 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 92.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

			/төгрөгөөр/	
Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31	
1	ХӨРӨНГӨ			
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө			
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	703,196,034.90	1,050,042,808.71	
1.1.2	Дансны авлага	8,835,659,448.61	8,775,365,449.82	
1.1.3	Татвар, НДШ – ийн авлага	316,639,700.00	371,175,156.89	
1.1.4	Бусад авлага	54,240,000.00	64,240,000.00	
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	-	
1.1.6	Бараа материал	30,884,314,517.53	32,943,858,583.54	
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	6,418,877,568.34	9,323,479,731.94	
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	47,212,927,269.38	52,528,161,730.90	
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө			
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	165,059,365,142.15	176,950,745,513.87	
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	4,834,544,397.25	4,533,635,405.80	
1.2.3	Уул уурхайн хөрөнгө/УУ хөгжүүлэлт, хөрс хуулалт/	27,640,437,061.90	27,750,619,346.40	
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	999,767,331.34	999,767,331.34	
1.2.6	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	764,393,387.00	764,393,387.00	
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	199,298,507,319.64	210,999,160,984.41	
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	246,511,434,589.02	263,527,322,715.31	
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ			
2.1	Өр төлбөр			
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр			
2.1.1.1	Дансны өглөг	54,087,662,554.73	41,551,861,528.33	
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	1,736,003,144.00	1,727,755,453.45	
2.1.1.3	Татварын өр	30,158,365,547.33	36,418,069,735.09	
2.1.1.4	НДШ - ийн өглөг	6,285,057,598.83	10,908,935,599.82	
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл	47,043,663,499.59	44,886,133,192.80	
2.1.1.6	Хүүний өглөг	1,152,844,932.18	1,738,799,203.90	
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	12,971,933.50	12,971,933.50	
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	2,075,165,788.45	2,108,794,026.25	
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	142,551,734,998.61	139,353,320,673.14	
2.1.2	Урт хугацаат өр төлбөр			
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл	23,847,436,176.35	43,410,466,942.54	
2.1.2.4	Бусад урт хугацаат өр төлбөр	-	2,203,678,000.00	
2.1.2.6	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	23,847,436,176.35	45,614,144,942.54	
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	166,399,171,174.96	184,967,465,615.68	
2.3	Эздийн өмч	2,097,436,000.00	2,097,436,000.00	
2.3.1	Өмч:-төрийн	1,573,077,000.00	1,573,077,000.00	
2.3.2	хувийн	524,359,000.00	524,359,000.00	
2.3.3	хувьцаат			
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	60,685,388,076.98	60,685,388,076.98	
2.3.7	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	-	-	
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	-	
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	7,672,308,688.50	7,294,912,713.63	
2.3.10	Тусга зориулалтын нөөцийн сан	9,657,130,648.58	8,482,120,309.02	
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	80,112,263,414.06	78,559,857,099.63	
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	246,511,434,589.02	263,527,322,715.31	

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	140,370,562,061.13	152,292,931,653.25
2	Борлуулалтын өртөг	128,280,316,426.01	130,809,451,818.36
3	Нийт ашиг(алдагдал)	12,090,245,635.12	21,483,479,834.89
4	Түрээсийн орлого	22,827,202.24	17,478,212.26
5	Хүүний орлого	16,596,136.98	-
6	Ногдол ашгийн орлого	-	4,164,713.64
7	Эрхийн шимтгэлийн орлого	-	-
8	Бусад орлого	2,601,578,569.01	356,523,350.84
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал		669,139,400.01
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	16,145,317,312.14	10,203,846,720.57
11	Санхүүгийн зардал		1,903,579,779.87
12	Бусад зардал	587,923,734.19	7,325,084,154.34
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	776,207.43	1,121,016,336.81
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	(12,358,104.29)	164.48
15	Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)		
16	Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз (гарз)		
17	Бусад ашиг (алдагдал)		
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(2,013,575,399.84)	2,881,012,558.13
19	Орлогын татварын зардал	1,659,613.70	1,370,853,622.56
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(2,015,235,013.54)	1,510,158,935.57
21	Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)		
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(2,015,235,013.54)	1,510,158,935.57
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү		
	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		
	Бусад олз (гарз)		
24	Орлогын нийт дүн	(2,015,235,013.54)	1,510,158,935.57
25	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Тусгай зориулалтын нөөцийн сан	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00			10,167,616,661.57	12,265,052,661.57
Залруулсан үлдэгдэл	2,097,436,000.00			10,167,616,661.57	12,265,052,661.57
Өмчит гарсан өөрчлөлт				1,375,792,150.55	1,375,792,150.55
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				(2,000,724,576.04)	(2,000,724,576.04)
Зарласан ногдол ашиг					-
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	9,657,130,648.58	7,672,308,688.50	80,112,263,414.06
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга			(1,175,010,339.54)	(1,887,554,910.44)	(3,062,565,249.98)
Залруулсан үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	8,482,120,309.04	5,784,753,778.06	77,049,698,164.08
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				1,510,158,935.57	1,510,158,935.57
Зарласан ногдол ашиг				-	-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн		-			-
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	8,482,120,309.04	7,294,912,713.63	78,559,857,099.63

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	142,589,873,234.50	151,077,689,218.70
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	142,303,901,493.49	150,672,159,365.77
	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө		
	Буцаан авсан албан татвар	250,581,086.42	360,314,075.12
	Татаас, санхүүжилтийн орлого		
	Бусад мөнгөн орлого	35,390,654.59	45,215,777.81
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	107,953,761,972.24	102,705,968,588.73
	Ажиллагчдад төлсөн	30,849,751,113.26	28,802,784,069.99
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	7,676,337,451.03	5,699,505,515.00
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	37,536,473,861.15	27,178,814,519.17
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	-	-
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	18,332,491,561.85	27,208,909,872.76
	Хүүний төлбөрт төлсөн	1,054,999,032.11	132,499,856.16
	Татварын байгууллагад төлсөн	10,291,306,443.64	12,414,905,986.43
	Даатгалын төлбөрт төлсөн	7,565,715.00	-
	Бусад мөнгөн зарлага	2,204,836,794.20	1,268,548,769.22
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	34,636,111,262.26	48,371,720,629.97
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	16,596,136.98	-
	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого		
	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого		
	Хүлээн авсан хүүний орлого	16,596,136.98	-
	Хүлээн авсан ногдол ашиг		
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	26,924,919,592.60	39,354,044,407.07
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	26,589,346,904.60	39,320,980,360.07
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	335,572,688.00	33,064,047.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(26,908,323,455.62)	(39,354,044,407.07)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	4,350,806,904.97	2,222,492,110.66
	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	4,349,999,834.00	2,222,474,434.00
	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	807,070.97	17,676.66
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	13,412,333,078.70	10,893,321,559.75
	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	13,412,302,215.16	10,893,299,263.16
	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн		
	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн		
	Төлсөн ногдол ашиг		
	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	30,863.54	22,296.59
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(9,061,526,173.73)	(8,670,829,449.09)
4	Валютын ханшийн зөрүү		
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(1,333,738,367.09)	346,846,773.81
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	2,036,934,401.99	703,196,034.90
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	703,196,034.90	1,050,042,808.71

2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	2021 оны			
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
A	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт биетээр						
1	Нүүр гаргалт	мян тн	4,050.1	4,000.0	4,341.6	341.6	108.5
2	Нүүрс борлуулалт	мян тн	4,050.5	4,000.0	4,347.7	347.7	108.7
3	Хөрс хуулалт	мян м3	17,838.0	17,310.0	19,901.6	2,591.6	115.0
4	Нийт уулын цул	Мян м3	30,190.9	26,161.8	31,043.7	4,881.9	118.7
Б	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн үнийн дүнгээр						
5	Нийт орлого	мян төг	143,011,563.9	142,009,060.7	153,792,114.3	11,783,053.6	108.3
6	Үүнээс: Цэвэр орлого	мян төг	140,370,562.	141,791,337.5	152,292,931.7	10,501,594.2	107.4
В	Нийт зардал	мян төг	145,025,139.4	141,859,544.1	150,911,101.9	9,051,557.8	106.4
7	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	мян төг	16,145,317.3	12,439,541.5	10,203,846.7	(2,235,694.8)	82.0
8	Үүнээс: Удирдлагын зардал	мян төг	6,192,223.6	5,704,845.2	8,887,412.2	3,182,567.0	155.8
9	Нийгмийн зардал	мян төг	2,652,319.0	2,509,087.4	2,618,069.0	108,981.6	104.3
Г	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг	мян төг	(2,013,575.5)	149,516.6	2,881,012.6	2,731,495.9	1,926.9
10	Цэвэр ашиг	мян төг	(2,015,235.0)	134,565.0	1,510,158.9	1,375,593.9	1,122.3
11	Төсөвт төлөх нийт төлбөр	мян төг	24,386,168.8	27,344,320.6	32,190,261.1	4,845,940.5	117.7
12	Үүнээс: Орлогын татвар	мян төг	1,659.6	14,951.7	1,370,853.6	1,355,901.9	9,168.5
13	Ажиллагсдын тоо	хүн	1,128.0	1,139.0	1,139.0	-	100.0
14	Цалингийн сан	мян төг	39,625,788.7	38,319,292.2	38,934,167.9	614,875.7	101.6
15	Авлага	мян төг	9,206,539.1	9,113,756.2	9,210,780.6	97,024.4	101.1
16	Өр төлбөр	мян төг	166,399,171.2	181,533,186.1	184,967,465.6	3,434,279.5	101.9
17	Үүнээс: Богино хугацаат өглөг	мян төг	142,551,735.0	113,218,693.7	139,353,320.7	26,134,626.9	123.1
18	Борлуулалтын 1 төгрөгт ноогдох зардал	төгрөг	1.0	1.0	1.0	0.0	101.8
19	Хөрөнгө оруулалт	мян төг	34,339,634.9	12,519,550.0	12,396,283.8	(123,266.2)	99.0
20	1тонн нүүрсний өртөг	мян төг	35,807.0	35,464.9	34,759.2	(705.7)	98.0
21	Хөрс хуулалтын коэфцент	м3/тн	4.4	4.3	4.6	0.3	105.9
22	Аваар саатал	тоо	-	-	-	-	-
23	Ус шүүрүүлэлт	мян м3	5,639.0	5,070.0	5,170.0	100.0	102.0
24	Байгаль орчин шинэчлэлт, иновацийн асуудлыг шийдсэн байдал	мян төг	89,489.8	181,057.9	32,281.4	(148,776.5)	17.8

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад ажилтаны цалин, суутгал шимтгэлийн тооцооллыг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэх, үндсэн хөрөнгө, бараа материалыг орлогод авахдаа жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлах зөвлөмж, бараа, ажил үйлчилгээг худалдан авахдаа анхан шатны баримтыг бүрдлийг хангах, авлагын үлдэгдлийг харилцагч бүрээр тооцоо нийлж баталгаажуулах, ТБОНӨХБҮХА тухай хууль болон Шилэн дансны хуулийн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллахтай холбоотой өгсөн албан шаардлагуудыг тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 2 дугаар сарын 15-наас 2022 оны 3 дугаар сарын 07-ны хооронд Нийслэл-Аудит ХХК-ийн аудитор Б.Өлзийзаяа, Л.Ганзориг, Г.Жаргал, И.Шүрэнцэцэг, Д.Энхтуяа нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг чанарын хяналтын менежер Л.Сарантуяа, захирал Т.Сугарсүрэн нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Багануур ТӨХК-ийн удирдлага 2021 оны санхүүгийн тайлангаа УАГ-т 2022 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн 01/79 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Дотоод хяналт

Компанийн удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналт шалгалтын албаны үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзсэн. Багануур ТӨХК-ийн дотоод хяналт шалгалтын албаны хэрэгжүүлж байгаа хяналтууд нь санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүдийг бүхэлд нь хамарч чадаагүй цөөхөн данс, ажил гүйлгээний хувьд шалгасан, зөвлөмжүүдийн хэрэгжилт нь хангалтгүй байгаа зэрэг сул талууд илэрч байгаа тул үр нөлөөгүй гэж үзлээ.

Тус компанийн мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцээгүй, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохироогүй байна.

Багануур ТӨХК-ийн Дотоод хяналт шалгалтын алба нь тайлант онд ажилчдын цалингийн тооцоолол, дараа тайлангийн тооцоо бодолт, бараа материалын нөөцийн хяналт, ТБОНӨБАҮХА тухай болон Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, нийт 1,711.0 сая төгрөгийн 49 зөрчил илрүүлж, зөрчлийг арилгуулах 43 зөвлөмж өгсөнөөс хэрэгжилт нь 86.0 хувьтай байна гэж дүгнэсэн байна. Жилийн эцсийн аудитаар компанийн дотоод хяналт шалгалтын албаны зөвлөмжийн хэрэгжилтийг дахин хянахад хангалтгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудиторос шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр орлогын дэлгэнгүй тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл их гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 0.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн нийт зардлын 145,025.9 сая төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 725.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллыг байдлыг шинэчлэн тогтоохдоо суурь үзүүлэлт, түүнээс тооцох хувийг өөрчлөөгүй бөгөөд 2021 оны нийт зардлын 150,911.1 сая төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 754.6 сая төгрөгөөр тогтоосон.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

Багануур ТӨХК-ийн эрхэм зорилго нь “Тогтвортой хөгжлийг хангасан, мэдлэг инновацид суурилсан үндэсний тэргүүлэгч компани болох”-д оршино. Компанийн дүрэмд тус байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийг нүүрсний олборлолт, баяжуулалт, боловсруулалт, борлуулалт, гадаад дотоод худалдаа, цайны газрын үйл ажиллагаа явуулах гэж тодорхойлжээ.

Байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд Төрийн өмчит хувьцаат компанийн статустай байна гэж заасан бөгөөд өмчийн 75 хувийг төрийн төлөөллийг хэрэгжүүлж байгаа Эрдэнэс Монгол ХХК, 21.06 хувийг Монголиан каол корпорейшн ХХК, 3.94 хувийг аж ахуйн нэгж, хувь хүмүүс эзэмшдэг.

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2019 оны А/16 дугаар тушаалаар баталсан “Уурхай, уулын баяжуулах, үйлдвэрийг ашиглалтанд хүлээн авах журам”-ын 2.1.2 дахь заалтыг үндэслэн Багануур ТӨХК-ийн нүүрсний ил уурхайг ашиглалтанд авах Улсын комиссын шийдвэр 2021 оны 12 дугаар сарын 24-нд гарсан. Энэ шийдвэртэй холбоотой 2022 оны эхний улиралд уурхайн дунд хугацааны ТЭЗҮ-г боловсруулж батлуулснаар уурхайн хүчин чадал 4-10 сая тоннд хүрч борлуулалт нэмэгдэх боломжтой байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

Багануур ТӨХК нь Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын Сайд нарын зөвлөлийн 1977 оны 368 дугаар тогтоолоор Төвийн эрчим хүчний системийн харьяа Дулааны цахилгаан станцуудыг нүүрсээр хангах зорилгоор ажиллаж эхэлсэн. 1993 оны 12 дугаар сарын 20-нд Монгол Улсын Засгийн газрын өмч хувьчлалын комиссийн 63 дугаар тогтоолоор Багануур ТӨХК болгон өөрчилсөн байна.

Компанийн эрх барих дээд байгууллага нь Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал байх бөгөөд Компанийн тухай хуульд заасан хувьцаа эзэмшигчдийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлуудаас бусад тохиолдолд бодлогыг Төлөөлөн удирдах зөвлөл болон гүйцэтгэх удирдлага хэрэгжүүлнэ гэж шинэчлэсэн дүрэмдээ заажээ.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй: 5/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах,” гэсэн заалттай нийцэж байна.

ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаас томилж байгаа нь компанийн тухай хуулийн 77.1-д “Энэ хууль болон компанийн дүрмээр тогтоосон журмын дагуу хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнийг сонгоно” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Багануур ТӨХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн цалин, урамшууллыг 0.8 сая төгрөгөөр тогтоосон нь ТБОНӨТХ-ийн 21 дүгээр зүйлийн 12 дахь заалт, Засгийн газрын 2016 оны 80 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд төрийн өмчийн төлөөллийг хэрэгжүүлэх журам”-ын 3.7-д “...цалин хөлсний хэмжээг тухайн хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны хүрээ, санхүү, эдийн засгийн байдлыг харгалзан Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал тогтооно. Цалин хөлсний хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 2 дахин нэмэгдүүлснээс ихгүй байна” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын “2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, газрын хууль тогтоомжийг төрийн байгууламж нэгдмэл байх зарчим болон өмчийн эрх зүйд нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.” гэж заасан байна. Энэ хүрээнд Багануур ТӨХК-ийн гүйцэтгэх захирлын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн А/240 дугаар тушаалаар “Үндсэн хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, нөөцөнд тавих” журмыг батлан мөрдөж ажиллаж байна.

Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” тогтоолын 1.3. “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, орон тоо, чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, төсөв, зардлыг хэмнэсэн байхаар шинэчлэх, удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан, үйл ажиллагааны чиглэл, цар хүрээ, түвшин зэргийг харгалзан нэг хэлбэр, нийтлэг жишгээр ангилан тогтоодог зарчимд шилжих, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхгүй, шагнал, урамшуулал олгохгүй байх, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардлыг гаргахгүй байх;” гэж заасан. Компани дээрх тогтоолын хүрээнд гүйцэтгэх захирлын А/106 дугаар тушаалаар хүлээн авалт, соёл урлаг спортын 19 арга хэмжээнд төлөвлөсөн 58.5 сая төгрөгийн зардлыг зарцуулаагүй байна. Багануур ТӨХК-ийн ТУЗ-ийн тогтоолоор удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан цалин хөлс, цалингийн нэмэгдлийг бодож олгох журам, шагналт цалингийн журамд зааснаар зардлын хэтрэлт болон төлөвлөгөөний биелэлттэй уялдуулж олгодог.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- ААНОАТ-ын тухай хууль 13.2.5. ёслол хүндэтгэлийн арга хэмжээний зардал нь тухайн татварын жилд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан хөдөлмөрийн гэрээ болон онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа ажиллагчдад олгосон цалингийн зардлын нийт дүнгийн 5 хувиас хэтрэхгүй байх;
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль 15 дугаар зүйл. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээнд өөрчлөлт орсон. Мөн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан даатгуулагчийн сард төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийн доод хэмжээ нь Засгийн газраас баталсан тухайн үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээний тэтгэврийн даатгалд 11.5 хувиас, тэтгэмжийн болон үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалд тус бүр 1.0 хувиас багагүй байх;

- Татварын ерөнхий хууль 64 дүгээр зүйл. Авлага битүүмжлэх, татварын өр гаргуулах, 64.6.6-д цалин хөлснөөс татварын өрийг гаргуулахдаа Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 119.2-т заасныг баримтална;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль 34 дүгээр зүйл. Гэрээ шууд байгуулах арга 34.1.5.гамшгийн онц нөхцөл байдал зарласан, гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэн гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдлын улмаас нээлттэй буюу хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалтын журмын дагуу тендер хүлээн авах доод хугацааг мөрдөх боломжгүй бол шууд гэрээ байгуулах аргыг ашиглаж болно.
- Хөдөлмөрийн тухай хууль 2021 оны 7 дугаар сарын 02-ноос Хөдөлмөрийн тухай хууль бүхэлдээ шинэчлэгдэж 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс мөрдөх;
- НӨАТ-ын тухай хууль 13 дугаар зүйл.Албан татвараас чөлөөлөх 13.1.6.иргэний агаарын хөлөг, хөдөлгүүр болон газар дээрх дадлагажуур, тэдгээрийн эд анги, бүрэлдэхүүн хэсэг, дэд угсралтын хэсэг, сэлбэг, тоног төхөөрөмж, холбогдох хэрэгсэл; 13.2. Энэ хуулийн 13.1.6, 13.1.9, 13.1.12, 13.1.18, 13.1.19, 13.1.20, 13.1.22, 13.1.28-д хамаарах барааны жагсаалтыг Засгийн газар батална.

4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого

Багануур ТӨХК-ийн тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	703,196.0	1,050,042.81	346,846.77
Авлага	9,206,539.15	9,210,780.61	4,241.46
Урьдчилгаа	6,418,877.57	9,323,479.73	2,904,602.16
Бараа материал	30,884,314.52	32,943,858.58	2,059,544.07
Үндсэн хөрөнгө	165,059,365.14	176,950,745.51	11,891,380.37
Биет бус хөрөнгө	34,239,142.18	34,048,415.47	190,726.71
Нийт хөрөнгийн дүн	246,511,434.59	263,527,322.72	17,015,888.13
Өр төлбөрийн дүн	166,399,171.17	184,967,465.62	18,568,294.45
Богино хугацаат өглөг	142,551,735.00	139,353,320.67	(3,198,414.33)
Урт хугацаат өглөг	23,847,436.18	45,614,144.94	21,766,708.77
Эздийн өмч	80,112,263.41	78,559,857.10	(1,552,406.31)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	246,511,434.59	263,527,322.72	17,015,888.13

Өмнөх оны үзүүлэлтүүдээс дараах дансуудын үлдэгдэлд материаллаг дүнтэй өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 1,050.0 сая төгрөг болж өссөн байна. Үүнээс касс дахь бэлэн мөнгөний эцсийн үлдэгдэл 1.1 сая төгрөг, банк дахь харилцах дансанд 959.0 сая төгрөг, замд яваа мөнгө 90.0 сая төгрөг байна.
- Дансны авлагын тайлант оны эцсийн үлдэгдэл 8,775.4 сая төгрөг болж 60.3 сая төгрөгөөр буурсан нь шүүхийн шийдвэрээр авлага данснаас хассантай холбоотой байна. Авлагын үлдэгдэлд газрын татварын авлага 90.6 сая төгрөг, усны татварын авлага 280.5 сая төгрөгийг эзэлж байна. Авлагын үлдэгдэлд хугацаандаа байгаа 9,313.2 сая төгрөгийн, хугацаа хэтэрсэн 836.1 сая төгрөгийн авлага байна. Найдваргүй авлагыг нөөцийн буюу хасагдуулгын аргаар тооцдог байна. Тайлант онд 618.4 сая төгрөгийн найдваргүй авлагын нөөц байгуулж,

ТУЗ-ийн 2020 оны 14 дүгээр тогтоол, ШШГЕГ-ын 2021 оны 4-137/19240, Улсын бүртгэлийн хэлтсийн 390 тоот албан бичиг зэрэг шийдвэрээр 381.1 сая төгрөгийн найдваргүй авлагыг данснаас хассан байна.

Тайлант онд Уулын дэд станцыг нүүлгэн шилжүүлэх ажлын төлбөрт 3,750.0 сая төгрөг, Төмөр зам нүүлгэн шилжүүлэх ажлын төлбөрт 982.9 сая төгрөг, ажлын урьдчилгаанд 748.7 сая төгрөг, гадаадаас сэлбэг материал худалдан авахад төлсөн 486.4 сая төгрөгийн урьдчилгаа шилжүүлсэн байна. Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэлд бүртгэлтэй 2012 онд шилжүүлсэн 550.0 сая төгрөгийн уурхайн ТЭЗҮ хийлгэх ажлыг Ашигт малтмалын хэрэг эрхлэх газрын Эрдэс баялаг мэргэжлийн зөвлөл баталгаажуулаагүй шалтгаанаас дуусаагүй, гүйцэтгэлийг хүлээн аваагүй байна.

- Урьдчилж төлсөн тооцоо дансанд аудитын зөвлөмжийн дагуу тайлант хугацаанд худалдан авсан үндсэн хөрөнгийн нэмэгдсэн өртгийн албан татвар 3,348.8 сая төгрөгийн бичилт хийсэн байна. Урьдчилгаа данснаас хүлээн авсан бараа материалын 486.4 сая төгрөгийн урьдчилгаа, тоног төхөөрөмжийн НӨАТ-ын тооцооны тайлант оны хүлээн зөвшөөрөлт 57.0 сая төгрөг хасагдсан байна.
- Бараа материалын үлдэгдэл 32,943.9 сая төгрөг болж 2,059.5 сая төгрөгөөр өссөн нь Ковид цар тахлын улмаас өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэн үед гэнэтийн эвдрэл гэмтлийн улмаас сул зогсолт үүсч станцуудын нүүрсний хангалт тасрах эрсдэлээс сэргийлж тоног төхөөрөмж, сэлбэг материал худалдан авснаас шалтгаалсан байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй 2,970.8 сая төгрөгийн 1607 ширхэг бараа материал байна. Энэ нь хуучин ашиглаж байсан D-155A, HD-405, Белаз 7555, TEREK/60-A4 техник тоног төхөөрөмжүүдийн ашиглагдахаа больсон сэлбэг материал тул эргэлтэнд ороогүй байна.
- Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл шинээр 38,573.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, их засварын зардлын капиталжуулалтын 11,359.6 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 2,386.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан. Үндсэн хөрөнгөөс Багануур ТӨХК-ийн ТУЗ-ийн 2021 оны 13 дугаар тогтоолоор нийт 2,386.4 сая төгрөгийн өртөгтэй, 2,386.4 сая төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй 139 ширхэг хөрөнгийг акталсан.
- Биет бус хөрөнгө 33.0 сая төгрөгөөр өссөн нь ашигт малтмалын лиценз, daimond payroll, HRMS, magicfinger программуудын эрхийн сунгалтын төлбөр, хөрөнгийн хөгжүүлэлтийн зардлыг бүртгэснээс шалтгаалсан. Компани Багануур сувилал ХХК-ийн хувьцааг 100 хувь, Мон цахим ХХК-ийн хувьцааны 46.0 хувийг тус тус эзэмшдэг бөгөөд тайлант хугацаанд хөрөнгө оруулалтын дүнд өөрчлөлт ороогүй байна. Уул уурхайн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 27,750.6 сая болж 110.2 сая төгрөгөөр өссөн нь хөрс хуулалтын зардлыг бүртгэснээс шалтгаалжээ.
- Богино хугацаат өр төлбөр дансны оны эхний үлдэгдэлд 142,551.7 сая төгрөг байсан бол оны эцэст 139,353.3 сая төгрөг болж 3,198.4 сая төгрөгөөр буурсан нь Хас банкны зээлийг барагдуулсанаас шалтгаалжээ.
- Харин урт хугацаат өр төлбөрийн оны эхний үлдэгдэл 23,847.4 сая төгрөг байсан бол оны эцэст 45,614.1 сая төгрөг болж 21,766.7 сая төгрөгөөр өссөн байна. Урт хугацаат өр төлбөр дансанд 1998-2000 оны хооронд Монгол нүүрс төслийн хүрээнд авсан MOG-2854 зээлийн 10,492.1 сая төгрөг, Нүүрсний салбарыг хөгжүүлэх төслийн хүрээнд авсан MON-P4 зээлийн 416.9 сая төгрөг, толгой компани болох Эрдэнэс-Монгол ХХК-иас авсан 10,061.8 сая төгрөг, 2021 онд техник технологийн шинэчлэлтийн ажлын хүрээнд Японы Олон Улсын хамтын ажиллагааны банкны /JBIC/ зээлийн шугамын хүрээнд Сангийн ямаар дамжуулан авсан 22,439.6 сая төгрөгийн зээл бүртгэлтэй байна. Тайлант хугацаанд урт хугацаат зээлийн төлбөрт 2,535.4 сая төгрөг төлсөн байна. Урт хугацаат өр төлбөрийн эргэн төлөлт хугацаандаа хийгдэхгүй байгаа нь Эрчим хүчний зохицуулах хорооноос цахилгааны үнэ тарифыг нүүрсний үнээс нь доогуур тогтоож ирснээс шалтгаалсан.

Шалгагдагч байгууллага Хөгжлийн банкнаас 2013 онд 18,634.0 сая төгрөгийн зээлийг тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийхээр авч, зориулалтын дагуу зарцуулсан ба зээлээ бүрэн төлж дуусгасан байна.

Байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт хөрөнгийн бууралт эсвэл өр төлбөрийн өсөлттэй холбоотой эдийн засгийн ирээдүйн үр өгөөжийн бууралт үүссэн үед зардлын хүлээн зөвшөөрөлт ба үнэлгээг найдвартай хэмжих боломжтой үед зөвшөөрч тусгахаар заасан байна.

Санхүүгийн тайланд зардал өртгийн талаарх мэдээллийг бэлтгэх зорилгын дагуу үйлдвэрлэсэн болон борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, үйл ажиллагааны зардал, үйл ажиллагааны бус зардал, борлуулалт, маркетингийн зардал, ерөнхий ба удирдлагын зардал гэж ангилсан.

Зардал өмнөх онтой харьцуулахад 5,912.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь Дэлхийн зах зээлийн нефтийн бүтээгдэхүүний үнийн өсөлттэй холбоотой дизелийн түлшний зардал 8,243.0 сая төгрөгөөр, тоног төхөөрөмжийн элэгдлийн зардал 2,730.2 сая төгрөгөөр өссөнөөс шалтгаалжээ.

4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу “Багануур” ХК-ийн удирдлага үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

Багануур ТӨХК-ийн ТУЗ-ийн 2020 оны 27 дугаар тогтоолоор 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталсан. Тайлант оны нийт орлогыг 142,009.1 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 141,859.5 сая төгрөгөөр, 134.5 сая төгрөгийн ашигтай байхаар тогтоосон. Хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 12,519.6 сая төгрөгийг төлөвлөсөн. ТУЗ-ийн хурлаар Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшинг тодотгоогүй.

Гүйцэтгэлээр 153,792.1.0 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 150,911.1 сая төгрөгийн зардал гарган, 1,510.2 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 153,792.1 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 11,783.1 сая төгрөг буюу 108.3 хувиар давсан нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 211 дугаар тогтоолтой холбоотой нүүрс гаргалтын төлөвлөгөө 347.7 мянган тонноор давж биелсэнээс шалтгаалжээ. Нийт зардлын гүйцэтгэл 150,911.1 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 9,051.5 сая төгрөгөөр илүү байгаа нь дэлхийн зах зээл дээр түлш, түүхий эд материалын үнэ өссөнтэй холбоотой байна.

Их засвар, хөрөнгө оруулалт, техник зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу 4 нэр төрлийн 11 ажилд өөрийн эх үүсвэрээс 12,396.3 сая төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлсэн.

Тайлант онд цэвэр ашиг 1,510.2 сая төгрөг болж, төлөвлөсөн ашиг 1,375.7 сая төгрөгөөр өссөн нь нүүрс гаргалтын төлөвлөгөөг 341.6 мянган тонноор давуулан биелүүлж нэмэлтээр 10,501.6 сая төгрөгийн орлого олсонтой холбоотой байна.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3-д хамаарах хяналтын багц буюу түүнээс дээш хэмжээний хувьцааг нь төр, орон нутаг болон тэдгээрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээд

эзэмшиж байгаа компани нь 6 дугаар зүйлийн 6.8-д тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

2021 онд Шилэн дансны цахим хуудсанд 7 төрлийн 86 мэдээллийг оруулахаас 39 мэдээллийг хугацаанд нь, өр төлбөр үүсгэсэн тухай шийдвэр, ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдэл зэрэг 24,232.3 сая төгрөгийн 47 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийн зөрчилд өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан тул хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэх.

5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Компани 2021 онд бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах 41,108.2 сая төгрөгийн 558 гэрээ байгуулснаас 100.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй 51 гэрээний бэлтгэн нийлүүлэгчийг нээлттэй тендерээр шалгаруулсан. Харин ТБОНӨХБАУХА тухай хууль, Засгийн газрын 124 дүгээр тогтоолын холбогдох заалтыг зөрчин 20.0 саяаас 100.0 сая төгрөгийн үнийн дүнтэй 427 гэрээний бэлтгэн нийлүүлэгчтэй 21,083.1 сая төгрөгийн гэрээг шууд байгуулсан нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Шийдвэрлэсэн нь: ТБОНӨХБАУХА тухай хуулийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлэх.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар 7,623.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, аудитын явцад 3,166.0 сая төгрөгийг залруулж, 4,457.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил арилаагүй тул жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитын илрүүлэлтэд тусгасан.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1,745.5 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, 401.1 сая төгрөгийн зөрчилд 5 зөвлөмж өгснөөс албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, зөвлөмж 20 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	1,745,516.8	-	-	1	1,745,516.8	
Зөвлөмж	5	401,280.5	1	401,280.5	4	-	20.0
Нийт дүн	6	2,146,797.3	1	401,280.5	5	1,745,516.8	20.0

2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар худалдан авах ажиллагаандаа ТБОНӨХБАУХАТ хуулийг дагаж мөрдөх, авлагын үлдэгдлийг харилцагч бүрээр тооцоо нийлж баталгаажуулах зөвлөмж хүргүүлсэн боловч хэрэгжилт хангалтгүй, 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа, зөрчил давтан гарсан асуудалд 2 албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Толгой компанитай хийсэн ажил гүйлгээ нь холбогдох хууль тогтоомжийн заалттай нийцэж байгаа эсэх, зардал болон хуримтлагдсан үр дүнд хаасан авлага, өглөгийн ажил гүйлгээг анхан шатны баримт, эрх бүхий байгууллагын шийдвэртэй тулгах, 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн биелэлтийг авч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 16,563.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс, 15,852.0 сая төгрөгийн 8 алдааг залруулж, 711.2 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, нягтлан бодох бүртгэлийн хөтлөлттэй холбоотой 3 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Залруулагдаагүй 711.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчил нь тогтоосон 754.6 сая төгрөгийн түвшинээс 43.4 сая төгрөгөөр бага байгаа тул “Зөрчилгүй” дүгнэлт өглөө.

8.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол, тайлагналын алдаатай холбоотой 15,852.0 сая төгрөгийн 8 алдааг залрууллаа. Үүнд:

- Урт хугацаат зээлийн үлдэгдэлд жилийн эцэст 1,147.8 сая төгрөгийн ханшийн зөрүүний олз тооцоогүй нь Сангийн сайдын 2017 оны 361 дүгээр тушаал 3 дугаар бүлгийн 13-т “Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн өр, авлага, төлөгдөөгүй эээл, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд хийгдсэн ханшийн тэгшитгэлийн олз (гарз)-ыг НББОУС 21 заасны дагуу тооцож бүртгэнэ” заалттай нийцэхгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- Биет бус хөрөнгийн хөгжүүлэлтийн зардал 22.7 сая төгрөгийг хөрөнгийн өртөгт капиталжуулаагүй нь НББОУС 38 Параграф 57 “Хөгжүүлэлтийн үе шат (г) Биет бус хөрөнгийн өөрийнх нь хувьд зах зээл оршин байгаа гэдгийг, хэрэв биет бус хөрөнгийг дотооддоо ашиглах бол тухайн биет бус хөрөнгө ач тустай гэдгийг батлан харуулна” заалттай нийцэхгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- Ажилтны ажилласан болон амарсан хоногийг давхардуулж тооцсоноос 575.6 сая төгрөгийн цалинг илүү олгосон нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд “Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос төлөх эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл нь 2 хувь байна” гэсэн заалтыг зөрчиж, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- Эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүйгээр 137.6 сая төгрөгийн авлагыг тайлант хугацааны зардалд хаасан нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.8-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь өр авлагыг барагдуулж ажилллах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- Хөрөнгийн үлдэгдэл өртгийн 5 хувиас хэтэрсэн 1,934.0 сая төгрөгийн засварын зардлыг үндсэн хөрөнгийн өртөгт капиталжуулаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх заалт, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70.2 дахь заалт, ААНОАТ-ын тухай хуулийн 13.2.8-дахь заалттай нийцэхгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 2022 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдрийн шүүхийн захирамжтай 3,204.2 сая төгрөгийн алдангийг 2021 оны үйл ажиллагааны зардалд тусгасан нь “Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтална:” гэсэн заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 2021 онд худалдан авсан үндсэн хөрөнгийн 3,348.8 сая төгрөгийн нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг хөрөнгийн өртөгт оруулсан НББОУС 16-гийн 15-д “Хөрөнгө гэж хүлээн зөвшөөрөх шалгуурыг хангаж буй үндсэн хөрөнгийн зүйлийг түүний өртгөөр хэмжинэ”, 16-д “Үндсэн хөрөнгийн зүйлийн өртөг нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ: а) ... импортын татвар ба буцаан үл олгогдох худалдан авалтын татварууд багтана” заалттай нийцэхгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

- Төлбөрийн и баримтгүй 5,481.2 сая төгрөгийн зардлыг үйл ажиллагааны зардалд бүртгэсэн нь ААНОАТ-ын тухай хуулийн 13.1.4 “Аж ахуйн нэгжийн бараа ажил үйлчилгээний зардал дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтаар баталгаажсан байх; 16.1.1.энэ хуулийн 13.1, 13.2-т заасан нөхцөл, хязгаарыг хангаагүй зардлыг татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардалд бүртгэнэ” заалттай нийцэхгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

8.2 Албан шаардлага

Компани 711.2 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.8-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь өр авлагыг барагдуулж ажилллах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах; 20.2.6-д эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэх.

Тайлант хугацаанд худалдан авсан 5,481.2 сая төгрөгийн бараа ажил үйлчилгээ нь төлбөрийн И баримтгүй байгаа нь ААНОАТ-ын тухай хуулийн 13.1.4-т “Аж ахуйн нэгжийн бараа ажил үйлчилгээний зардал дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтаар баталгаажсан байх” гэсэн заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэх.

8.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. *НДШ суутган тооцохтой холбоотой асуудал*

Илрүүлэлт:

Ажиллагсдын төлөх эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн 1 хувийг компаниас төлж байгаа нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1-т “Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос төлөх эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн хувь 2 байна” заалтыг зөрчиж, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг ажилтанаас 2 хувиар суутгаж нийгмийн даатгалын санд төвлөрүүлж байх.

2. *Нягтлан бодох бүртгэлийн хөтлөлтэй холбоотой асуудал*

Илрүүлэлт:

Багануур ТӨХК нь Сангийн сайдын 2014 оны 249 болон 2018 оны 100 дугаар тушаалуудаар хүчингүй болсон Сангийн сайдын 2000 оны 116 дугаар тушаалаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалт, Сангийн сайдын 2017 оны 248 дугаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн маягт, аргачлалыг тус тус мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэлээ хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, 20.2.4-т “Аж ахуй нэгж байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн хөтлөлт нь энэ хууль

болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байх” заалтуудыг зөрчиж, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Компанийн санхүүгийн программ дахь дансны төлөвлөгөө, нягтлан бодох бүртгэлийн дэлгэрэнгүй болон хураангуй журналын маягыг Сангийн сайдын 249, 100 дугаар тушаалд нийцүүлэн шинэчлэх.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт

Санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн группийн хэмжээний Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг компанийн бизнесийн үйл ажиллагаа болон бүртгэлийн нийтлэг зарчмыг зарим талаар хангахгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана” заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж

Компанийн бизнесийн үйл ажиллагаа, нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулж, мөрдөж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаардлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс								
					Залруулга		Акт	Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж			
					Тоо	Дүн		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар															
1	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Компани 54 харилцагчийн 711,219.9 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.	Тайлант хугацаа бүрт авлагын үлдэгдэлтэй харилцагч нартай тооцоо нийлж, холбогдох хууль тогтоомжийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажиллах	1	711,219.9						1	711,219.9		
2	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Тайлант хугацаанд худалдан авсан 5,481,248.2 мянган төгрөгийн бараа ажил үйлчилгээ нь төлбөрийн И баримтгүй байна.	Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу, И баримтгүй худалдан авалт хийсэн зөрчлийг арилгах	1	5,481,248.2	1	5,481,248.2				1			
3	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Ажиллагсдын төлөх эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн 1 хувийг компаниас төлсөн байна.	2022 оноос холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг ажилтанаас 2 хувиар суутгаж нийгмийн даатгалын санд төвлөрүүлэх	1										

4	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Компани нягтлан бодох бүртгэлээ хөтлөхдөө хүчингүй болсон Сангийн сайдын 2000 оны 116 дугаар тушаалаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалтыг, Сангийн сайдын 2017 оны 348 дугаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн маягт, аргачлалыг тус тус мөрдөж байна.	Компанийн санхүүгийн программ дахь дансны төлөвлөгөө, нягтлан бодох бүртгэлийн дэлгэрэнгүй болон хураангуй журналын маягтыг Сангийн сайдын 249, 100 дугаар тушаалд нийцүүлэн шинэчлэх	1												
5	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа “Эрдэнэс Монгол” ХХК-ийн группийн хэмжээний нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг компанийн бизнесийн үйл ажиллагаа болон бүртгэлийн нийтлэг зарчмыг зарим талаар хангахгүй байна.	Компанийн бизнесийн үйл ажиллагаа, нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулж, мөрдөж ажиллах	1												
6	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Ажилтны ажилласан болон амарсан хоногийн тооцооны давхардлаас шалтгаалж 575,606.1 мянган төгрөгийн цалинг илүү олгосон нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.	575,606.1 мянган төгрөгийн илүү олгосон цалинг тайлант хугацаанд багтаан суутгах	1	575,606.1	1	575,606.1									

“Багануур” ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

7	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА- ТӨА	Эрх бүхий байгууллагын шийдвэргүйгээр 137,561.9 мянган төгрөгийн авлагыг тайлант хугацааны зардалд хаасан.	Авлагыг буцаан бүртгэж санхүүгийн тайланд тусгах	1	137.561.9	1	137.561.9										
8	“Багануур” ХК	АХГ-2022/60/НА-СТА- ТӨА	Үндсэн хөрөнгийн өртөгт капиталжуулах 1,934,022.4 мянган төгрөгийн их засварын зардлыг урсгал зардалд бүртгэсэн.	Их засварын зардлыг үндсэн хөрөнгийн өртөгт капиталжуулах	1	1,934,022.4	1	1,934,022.4										
9	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА- ТӨА	2022 оны шүүхийн захирамжтай “Зуун найман ойл” ХХК-д төлөх 3,204,178.5 мянган төгрөгийн алдангийг 2021 оны үйл ажиллагааны зардалд тусгасан.	Тайлант хугацаанд хамааралгүй 3,204,178.5 мянган төгрөгийн алдангийг залруулах бичилтээр буцаах	1	3,204,178.5	1	3,204,178.5										
10	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА- ТӨА	Гадаад валютын урт хугацаат зээлийн үлдэгдэлд 1,147,835.2 мянган төгрөгийн ханшийн зөрүүний олзыг тооцоогүй.	907,016.5 мянган иенийн урт хугацаат зээлийн үлдэгдэлд 2021 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн Монгол банкны хаалтын ханшаар тэгшитгэл хийж олз/ гарзыг тооцох	1	1,147,835.2	1	1,147,835.2										
11	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА- ТӨА	2021 онд худалдан авсан 36,837,368.5 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бүртгэлд тусгахдаа 3,348,851.7 мянган төгрөгийн нэмэгдсэн өртгийн албан	Үндсэн хөрөнгийн өртгөөс 3,348,851.7 мянган төгрөгийн нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг салгаж бүртгэх	1	3,348,851.7	1	3,348,851.7										

“Багануур” ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

			татварыг хөрөнгийн өртөгт оруулсан байна.														
12	“Багануур” ТӨХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	22,727.3 мянган төгрөгийн биет бус хөрөнгийн хөгжүүлэлтийн зардлыг үйл ажиллагааны зардалд бүртгэсэн байна.	22,727.3 мянган төгрөгийн хөгжүүлэлтийн зардлыг биет бус хөрөнгийн өртөгт капиталжуулах	1	22,727.3	1	22,727.3									
ДҮН					12	16,563,251.3	8	15,852,031.4	-	-	2	711,219.9	-	-	-	-	
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар шалгасан нийцлийн асуудал																	
1	“Багануур” ХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах 20-100 сая төгрөгийн үнийн дүнтэй 21,083,078.4 мянган төгрөгийн 427 гэрээний бэлтгэн нийлүүлэгчтэй шууд гэрээ байгуулсан	Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахдаа холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах	1	21,083,078.4					1	21,083,078.4					
2	“Багануур” ХК	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА	Өр төлбөр үүсгэсэн тухай шийдвэр, ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдэл зэрэг 24,232,261.9 мянган төгрөгийн 47 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан	Шилэн дансны хуульд заасны дагуу мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн оруулж ажиллах	1	24,232,261.9							1	24,232,261.9			
ДҮН					2	45,315,340.3	-	-	-	-	1	21,083,078.4	1	24,232,261.9	-	-	
НИЙТ ДҮН					14	61,878,591.6	8	15,852,031.4	-	-	3	21,794,298.3	1	24,232,261.9	-	-	

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 563/А0150053
АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА

Улаанбаатар хот

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шилэн дансны цахим хуудсанд 24,232,261,874.00 төгрөгийн өр төлбөр үүсгэсэн тухай шийдвэр, ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдэл зэрэг 47 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, мөн өмнөх онд өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.3 "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3 "Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ". Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.2-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

- Багануур ТӨХК-ийн ерөнхий нягтлан бодогч Пүрэвжавын Эрдэнээ нь шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээллийг хугацаанд нь тогтмол оруулаагүй зөрчлийг давтан гаргасан тул сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Багануур ТӨХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Э.Номинчулуунд даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

НИЙСЛЭЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.СУГАРСҮРЭН

0001081488

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 564/А 0150053
АХГ- 2022/60/НА-СТА - ТӨА

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд худалдан авсан 5,481,248,240.00 төгрөгийн бараа, ажил, үйлчилгээ нь төлбөрийн И баримтгүй байна.

Энэ нь Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 13.1.4 "аж ахуйн нэгжийн бараа, ажил, үйлчилгээний зардал дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтаар баталгаажсан байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1. "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу, И баримтгүй худалдан авалт хийсэн зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Багануур ТӨХК-ийн гүйцэтгэх захирал Э.Номинчулуун, Ерөнхий нягтлан бодогч П.Эрдэнээ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

НИЙСЛЭЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.СУГАРСҮРЭН

0001081483

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 16 № 565/А 0150053

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/НА-СТА-ТВА

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

Тайлант онд бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах 20-100 сая төгрөгийн үнийн дүнтэй 21,083,078,361.98 төгрөгийн гэрээг 427 бэлтгэн нийлүүлэгчтэй шууд байгуулсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 "Засгийн газар нь барааны, ажлын, үйлчилгээний гэсэн ангилал тус бүрээр босго үнийг тогтооно", Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтад "Харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох төсөвт өртөг нь бараа, үйлчилгээний хувьд дээд хязгаар нь 70 сая төгрөг, доод хязгаар нь 20 сая төгрөг, ажлын хувьд дээд хязгаар нь 100 сая, доод хязгаар нь 20 сая төгрөг байна" заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө. Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахдаа холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Багануур ТӨХК-ийн гүйцэтгэх захирал Э.Номинчулуун, Ерөнхий нягтлан бодогч П.Эрдэнээ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

НИЙСЛЭЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.СУГАРСҮРЭН

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага найруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

\\0.10.10.20\Bichig_Kherig\Alban_Shaardlaga\2022\0315_Auditin_2_Gazar-251.Docx

4006104
9019120396

0001021485

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 566/АДС0053
АХГ-2022/60/НА-СТА-ТӨА
Зөрчил арилгах тухай

Улаанбаатар хот

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ТӨХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

Нийт 54 харилцагчийн 711,219,953.61 төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.8 "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь өр авлагыг барагдуулж ажиллах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", 20.2.6 "хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэсэн заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө. Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж, зөрчлийг арилган, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Багануур ТӨХК-ийн гүйцэтгэх захирал Э.Номинчулуун, Ерөнхий нягтлан бодогч П.Эрдэнээ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

НИЙСЛЭЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.СУГАРСҮРЭН

0001081489

